

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΥΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, αρ. 4, ΑΘΗΝΑ

υντρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συνδρομές (3 δρ την τριμηνία).—Κανένας δε γράφεται συνδρομητής ἂν δεν προπληρώσει τὴ συνδρομή του.

ΣΟ λεφτά τὸ φύλλο.—Τὰ περασμένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμὴ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κιόσκια, καὶ σὺς ἐπαρχίες στὰ πραχτορεία τῶν Ἐφημερίδων.

Παραγραφάκια

Κ' ΟΙ δυὸ φίλοι μας, κ' οἱ δυὸ συνεργάτες μας, κ' οἱ δυὸ ἄνθρωποι τῆς Σκέψης καὶ τοῦ Ὀνείρου. Κι ὁ Σκίπης κι ὁ Κουλουβάτος. Καὶ γι' αὐτὸ, τὸ φονικό δράμα ποὺ συντάραξε τὴν κοινωνία μας, διπλὰ μᾶς ἐπληξε. Τόσο γιὰ κείνον ποὺ κοίτεται, μέρες τώρα, πληγωμένος βυριὰ στὸ κρεβάτι τοῦ νοσοκομείου, ὅσο καὶ γιὰ κείνον ποὺ ἀναγκάστηκε, πειραγμένος ἴσως ἀπὸ νοσηρὴ ὑπερνευρικότητα, νὰ δίνει σήμερον ἐξετάσεις μπροστὰ στὸν ἀνακριτὴ γιὰ τὸ μυαλό του καὶ γιὰ τὸ χαρακτήρα του.

Δολοφόνος ὁ Κουλουβάτος δὲν εἶναι. Ὅχι. Τὸ βεβαιώσαμε μπροστὰ στὸν ἀνακριτὴ, τὸ βεβαιώνουμε κι ἀπὸ τούτῃ δὴ τὴ στήλη, ἐπίσημα. Θὰν τὸ βεβαιώσουμε κι αἴριο μπροστὰ στὸ Λικαστήριο, σὰ μᾶς καλέσει. Ὁ εὐγενικός, ὁ ἱπποτικός, ὁ καλοκάγαθος, ὁ ἀποτραβηγμένος στὸν ἑαυτὸ του καὶ σὴν σκέπῃ του, ὁ ἀφιερωμένος σὺν ψυχῇ σὴν Τέχνῃ, ὁ ἄθρως ποὺ δὲν κατηγόρησε, ποὺ δὲν ἐνόχλησε, ποὺ δὲν ἔβλαψε ποτὲ κανέναν, πῆγε νὰ σκοτώσει ἓνα συνάδερφό του, σὰν κοινὸς φονιάς. Ποιὸς τὸν ἐσπρωξε σ' ἓνα τέτοιο ἀνοσιούργημα; Ὁ χαρακτήρας του, ποτέ. Τὰ νεῦρα του, ἴσως. Μὰ καὶ κατὶ ἄλλο ἀκόμα. Οἱ φίλοι. Ναί, οἱ φίλοι οἱ ὑποχρεωτικοί, ποὺ τόχουνε δουλιὰ νὰ παίρνουνε λόγια ἀπὸ τὸν ἓναν καὶ νὰν τὰ παγαίνανε στὸν ἄλλο, νὰ κοιτομπολεύουνε, νὰ ραδιορροῦνε, νὰ ρήχνουνε λάδι σὴν φωτιά.

Ὁ **μέγας Γαλεός** τοῦ Ἰσπανοῦ ποιητῆ ἔπαιξε καὶ δὴ τὸ ρόλο του. Καὶ νά, ποῖονε πρέπει νὰ βρίξουνε καὶ νὰ χαρακτηρίζουνε γιὰ δολοφόνον οἱ φιμερίδες. Κι ὅχι τὸ διπλὰ δυστυχισμένο Κουλουβάτο, ποὺ ἂν δὲ σκότωσε τὸ Σκίπη, σκότωσε ὅμως τελειωτικὰ τὸν ἑαυτὸ του.

ΩΣΤΟΣΟ, κατὰ τὸν κ. Ξενοπούλου, ὁ Σκίπης, δὲν πρέπει νά'ναι καὶ τόσο λυπημένος ἀπὸ τὸ κακὸ ποῦπαθε, ἀφοῦ θὰ βγεῖ ὕλικά κερδισμένος ἀπ' αὐτό. Πρῶτα πρῶτα κέρδισε τὴ συμπαθείας τῆς κοινωνίας. Ὑστερὰ θὰ πιτύχει χρηματικὴ ἀποζημίωσις ἀπὸ τὸν Κουλουβάτο, ποὺ ἔχει κάπια περιουσία. Καὶ τελευταῖα, μεθαύριο ποὺ θὰ παιχτοῦνε τὰ «Ξεφαντώματά» του στὸ θέατρο, θὰ τρεξεῖ ὁ κόσμος πατεῖς με πατῶ σε νὰν τὰ ἰδεῖ, καὶ θὰ πάρει γενναῖα ποσοστά.

Ἄ δὲν τᾶγραφε αὐτὰ ὁ κ. Ξενοπούλος, μὰ κανένας μπακάλης, θὰ λέγαμε πὼς ὑπάρχουνε μερικοὶ ἄνθρωποι ποὺ πάντα καὶ σὲ ὅλα τὰ πράγματα, τὰ ποσοστὰ βλέπουνε καὶ μὲ αὐτὸ τὸ εὐγενικὸ ὄνειρο δυνεύουνε καὶ ζοῦν.

ΖΗΤΗΜΑ τιμῆς πάλι. Ἀδερφὸς σκότωσε τὴν ἀδερφή γιὰ λόγους τιμῆς. Ἡ κοινωνία μας τὸ δέχτηκε καὶ τοῦτο τὸ δράμα, ὅπως καὶ τᾶλλα, τὰ ὅμοια του, μὲ ἀδιαφορία. Ἀπόδειξη τρανὴ πὼς θὰ ῥγήσουνε ἀκόμα νὰ φρονεῖν δώδεκα **ἄνθρωποι** ποὺ, ὡς ἔνοχοι, νὰ στείλουνε σὴν καριμανιόλα ἓνα δυὸ τέτοιους **τίμιους** δολοφόνους, γιὰ νὰ λιγοστέψουνε αὐτὰ τὰ κανιβαλικά δράματα τῆς τιμῆς, ποὺ ντροπιάζουνε τὸν τόπο μας.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΙΝΔΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

ΤΟΥ ΓΑΜΠΙΝΤΡΑΒΑΘ ΤΑΓΚΟΡΕ

Ἀφῆσέ τα τὰ ψαλίσματα καὶ τὰ λόγιατον κομπολογίου. Πιόνε λατρεύεις σ' αὐτὴν τὴν ἐρημὴν, σκοτεινὴν γωνίαν τοῦ Ναιον, σὴν κλειστὴν θύρα;

Ἀνοιξε τὰ μάτια σου καὶ δεσ, ὁ Θεὸς σου δὲν εἶναι αὐτὸν. Ὁ Θεὸς σου εἶναι κει ποὺ οὐ γινώκει ο γερῶτος, κει ποὺ ο ἐργάτης τσιγκίζει τὴς πέτρες. Μ' αὐτοὺς εἶναι στοὺς ἡλίους καὶ σὴς βροχὲς καὶ κει ποὺ τα ροῖχα του σκεπάζει ἡ σκόνη. Βγάλε τὸν ἐρὸ σου μαντύ καὶ ἔλα κάτω μαζί του, σὴς σκόνες τὴς γῆς.

Λύτρωση; Ποὺ βρίσκεται ἡ λύτρωση; Ὁ Κυριὸς μας ἐβυλε ευχαρίστως στὸν ἑαυτὸ του τα δεσμιὰ τῆς δημιουργίας· ἐδέθηκε μαζί μας γιὰ πάντα.

Ἐβγα ἔξω ἀπο τοὺς ρεμβασιμούς σου, ἀφῆσέ τα κατὰ μέρος τα λουλούδια καὶ τοὺς λιθωντοῖς. Τὶ βλάφτει ἀν σκιστοῦνε τα ροῖχα σου καὶ ἀν λερωθοῦνε. Πήγαινε νὰ τὸν ἀνταμώσεις, στάσου κοντά του σὴν ἐργασία, στὸν ἰδρωτὰ τοῦ προσώπου σου.

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

Η ΤΕΧΝΗ ΜΑΣ

“Όσο άνοιχτοί είν’ οί ούρανοί τόσο τεράστια μέσα
στον ούρανό ά τλόνονται την άτεραντώσση
του ήλιου τά βασιλέμματα.....

(ΠΑΛΑΜΑ «Φλογέρα του Βασιλι»)

Τώρα που οί έμπνευσμένοι αίσταντικοί απλώ-
νουν ποιητικά τίς φτερούγες του, έργο τους θά ναι
νά βοηθήσουν τόν καλλιτεχνικό κίνημα.

‘Ο τύπος μας ως τώρα έφαγε τεχνίτες σάν τόν
Προσαλέντη, τόν Χαλεπά, τόν Λεμπέση, τόν Λύτρα
και ποίος ξέρει πόσους άλλους άγνωστους που μπο-
ρούσαν νά συντελέσουνε στο ζετύλιγμα τής τέχνης
μας αν ζούσανε σέ περικυκλωσιά ευγενικώτερη.

Πιστεύουμε πως αν έμνησκε κι ο Γκίζης μας,
ίστερα απ’ τόν πρώτο του, ταξείδι στην ‘Ελλάδα, δέ θ’
άφηνε τόν τιμημένο έργο του που φανερώθηκε στην
ύστερη περίοδο τής ζωής του.

‘Ο τύπος μας στην κατάσταση που βρίσκεται σή-
μερα, δέν μπορεί ακόμη νά συντρέξει τόν τεχνίτη,
που θάθελε νά μεγαλουργήσει. ‘Η αίτία είναι πως
δέν ύπάρχει μεστωμένος καλλιτεχνικός κύκλος. Τό
χειρότερο είναι πως δέν μπορεί γι’ αυτό ούτε καν
νά μορφωθούν οί μελλούμενοι τεχνίτες μας.

Πώς θά μπορέσουμε νά μετάνουμε στόν καλό δρό-
μο, ιδού τόν ζήτημα που θά μελετήσουμε.

‘Ο ακαδημαϊσμός όπως είπαμε βασιλεύει στή
σκολειά, όπως παντού, και στην ‘Ελλάδα ακόμη πε-
ρισσότερο, γιατί δέν έχουμε έλεύθερα σπουδαστήρια
‘Εκεί μπορούνε όσοι έχουν πνοιή μέσα τους νά μορ-
φωθούνε και νά βρούν τόν δρόμο τους ακολου-
θώντας σύμφωνα μέ τήν ιδιοσυστασίαν τους τόν διά-
σκαλο που θέλουνε — τά έλεύθερα αυτά σπουδαστή-
ρια, που θά ναι πάντα ή αντίθεση του ακαδημαϊκού
σκολειού, θά φέρουν τήν αντίδραση και από τότες
θάρχισή ή άγώνας ό καλλιτεχνικός.

Σπουδαστήρια αρχιτεκτονικής, ζωγραφικής, γλυ-
πτικής, διακοσμητικής τέχνης, αισθητικές ήμιλίες,
βλέποντας, ακούγοντας, συζητώντας, διαβάζοντας και
δουλεύοντας ακατάπανστα, μέσα στη θέρμη πολύ-
τροπης καλλιτεχνικής παραγωγής, θά μορφωθώ και
θά ξαναίξω ό τεχνίτης μας.

Θεμελιώνοντας πολλές φορές, απ’ τάντίθετα, τίς
αρετές του και βλέποντας πάλε τίς ύπερβολές και τά
ηγεύδια του, θά χρειαστή μιάν άνώτερη ελικρίνειαν που
θά δείχνη τόν καλό δρόμο και τά στραβοπατήματα. Γιατί
ή κριτική είναι τόν καμτσάκι που ανεβάξει τόν Πή-
γασο στούς όνειρευτούς κόσμους. Κι αυτό πάλε που
ταρταρώνει τίς μετριότητες. Κριτική φωτισμένη απ’
τήν ίδιαν δημιουργική φλόγα και τόν βαθυστόχαστο
βούτηγμα στή διάφορα βάθη που κρύβουνε τά νερά

τής τέχνης Καλλιτεχνική κριτική δέν έχουμε ακόμη,
και ή δόξα του Γκίζη πέρασε μιάν φορά περιγελα-
σμένη απ’ τήν ‘Αθήνα.

Μέσα στη νεογέννητη αισθητική μας, ακτινο-
βόλημα τής φιλολογικής μας δομής, χωρίς άλλο θά
βρίσκουνται οί μελλούμενοι κριτικοί μας — τόν πως θ’
αναπτύξουνε τά χαρίσματά τους, για νά φτιάσουνε
στόν προσορισμό τους, αυτό θά εξετάσουμε — και είναι
καιρός νά μιλήσουν πιά οί τεχνίτες μας. Καί όπως
μάς ξαναίχτηκαν τής γλώσσας τά περβόλια σάν πρω-
τοδιαβάσαμε άμούστακα παιδιά τίς πρώτες δημοτι-
κές σελίδες, έτσι θά φανερωθώ κ’ ή άνοιχτόςνη τής
τέχνης μπρός στή καρθένα έργα. ‘Η άπόλυτη ειλι-
κρίνεια που θά δείχνη ότι μπορεί ό τεχνίτης μέ τόν
σκαρ του, θά μάς έμπνέη, γιατί όλα τά καράβια έ-
χουνε τόν δικό τους και τά ταξείδια τους τάρχογιά-
λια π’ άρμενίζουμε. Στά πρώτα φανερώματα άς γε-
μίσει ό αϊθέρας από ένθουσιασμό που θά ξυνοίξη
νέα όράματα στούς άνίδεους. Καί οί περιμενόμενοι
παλμοί θά δονήσουν τίς κρυμμένες χορδές τής ζων-
τανής ρωμαϊκής λύρας. ‘Ο τεχνίτης στόν τόπο μας
δέ δουλεύει για τήν τέχνη, τήν μακαλέβεται, κ’ έ-
τσι καταστρέφει και τόν ίδιο έναντί του και τήν τέ-
χνη γενικώτερα. Γιατί όσο ταπεινό κι αν θά ναι τόν
έργο του, έχει τή θέση του στη συνολική έκφραση
τής εποχής του, γιατί ή άδολή άτομικότητα είναι
παραγοντας που μπορεί νά έμπνέη πιο ύστερα
συνθετικώτερα τούς λίγους. Καί τόν επάγγελμα χά-
λασε τήν τέχνη όλοτετα στην ‘Ελλάδα, και σκαλάβωσε
και ταπεινώσε τούς λιγοστούς, που κάτι μπορούσανε
νά φανερώσουνε αν δούλευαν για τόν καλλιτεχνικό
τους έγώ. ‘Ετσι τυφλώθηκε και τόν κοινό, βλέπον-
τας μόνο επαγγελματικά χίτια και ψεύτικες ζουγρα-
φιές που φιγουράρουνε για νά πουληθούνε και να-
ρέσουνε στούς πολλούς.

‘Ετσι οί καλλιτεχνικές εκθεσες δέ μάς δίνουν
καμιά έκφραση, γιατί μονάχα όταν βλέπουμε όμορ-
φα έργα γινόμεστε καλύτεροι και θέλουμε νά δι-
μουργήσουμε. ‘Όσο περισσότεροι και καλύτεροι τε-
χνίτες ό ένα τόπο, τόσο προκόβει ή τέχνη βγάζοντας
κάπου κάπου τούς τρανούς και ξεχωριστούς.

Μιάν καλλιτεχνική συντροφιά από τεχνίτες που
δουλεύουνε αληθινά για τήν τέχνη, μέ τήν οδηγί-
α φωτιά, ένα αληθινό σάλονι που θά προσκλη-
θούνε και ξένοι καλλιτέχνες δυνατοί, θά δώχνε σιγά σι-
γά τόν ξεμούδιασμό μας.

‘Ο έρχομός κανενός ξένου μεγάλου τεχνίτη από
καιρό σέ καιρό διδάσκοντας και κάμνοντας έκθεση
του έργου του, θά μάς έφερνε καινούργια ζωή και
θά μόρφωνε τελειωτικά τόν γούστο μας πλατύνοντας
τούς όρίζοντάς μας, και τότες σάν πληθαίνουν οί